

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/64/2012
Identifikačné číslo spisu:	7012200255
Dátum vydania rozhodnutia:	08.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7012200255.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: T. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX XX. R., občan Slovenskej republiky, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správneho orgánu v konaní o invalidnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 07. júna 2012 č. k. 6Sd/21/2012-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 07. júna 2012 č. k. 6Sd/21/2012-25 p o t v r d z u j e.

Navrhovateľovi právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: XXX XXX XXXX zo dňa 08. decembra 2011 (č.l. 4) odporkyňa ako prvostupňový sociálny orgán postupom podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej v texte rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) priznala navrhovateľovi od 01. januára 2012 zvýšenie invalidného dôchodku v sume 163,20 € mesačne.

2. Svoje rozhodnutie o zvýšení invalidného dôchodku o 3,3% mesačnej sumy dôchodku (5,30 €) odôvodnila s oporou v opatrení Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z.z., ktorým sa ustanovuje percento zvýšenia dôchodkovej dávky v roku 2012.

Podľa § 82 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v citovanom znení dôchodkové dávky vyplácané k 1. januáru príslušného kalendárneho roka a dôchodkové dávky priznané od 1. januára do 31. decembra príslušného kalendárneho roka sa zvyšujú v závislosti od priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien a

od medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky vykázaných štatistickým úradom za prvý polrok kalendárneho roka, ktorý predchádza príslušnému kalendárnemu roku. Príslušný kalendárny rok je rok, v ktorom sa zvýšenie dôchodkových dávok vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

3. Proti hore citovanému rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ opravný prostriedok z 12.03.2012 označený ako Žaloba o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie o priznaní čiastočného invalidného dôchodku a zvýšenie sumy priznaného invalidného dôchodku.

4. Navrhovateľ prostredníctvom opravného prostriedku zdôraznil, že od 21. marca 1997 mu bol odňatý čiastočný invalidný dôchodok z dôvodu, že prestal podľa § 37 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 100/1988 Zb.“) spĺňať podmienky nároku na jeho priznanie. V roku 1999 mu opakovane priznali čiastočný invalidný dôchodok od 25. februára 1999 a tvrdil, že nemal zohľadnené správne rozhodujúce obdobie pre výpočet jeho výšky.

5. Ďalej zdôraznil s prihliadnutím na § 12 ods. 1 zák. č. 100/1988 Zb. s účinnosťou po 31.05.1998, že je potrebné brať do úvahy viac rozhodných období, nakoľko čiastočne invalidným sa stal nie rozhodnutím o priznaní čiastočného invalidného dôchodku zo dňa 20. augusta 1999, ako sa uvádza vo vyjadrení z 01. augusta 2011, ale rozhodnutia zo dňa 01. augusta 1987, kedy bola navrhovateľovi po prvýkrát v dôsledku pracovného úrazu a zmenenej pracovnej schopnosti priznaná čiastočná invalidita.

6. Navrhovateľ uviedol, že výšku jeho invalidného dôchodku bolo potrebné vypočítať z jeho aktívnych rokov, t.j. od roku 1976, a to do 10 po sebe nasledujúcich rokov, kedy začal byť čiastočne invalidným.

7. Tiež navrhovateľ uviedol, že niekoľkokrát požiadal odporkyňu o prepočet invalidného dôchodku. Zo strany odporkyne mu boli písomným podaním zo dňa 01.08.2011, 20. septembra 2011 a 04.01.2012 zodpovedané jeho otázky, pokiaľ ide o výšku čiastočného invalidného dôchodku.

8. V závere svojho opravného prostriedku navrhovateľ poukázal na nesprávnosť rozhodnutia zo dňa 20. augusta 1999 a následne aj na rozhodnutia, ktorými bol tento čiastočný invalidný dôchodok valorizovaný vzhľadom aj na posledné rozhodnutie, ktoré je predmetom preskúmania.

B)

9. Krajský súd v Košiciach ako prvostupňový súd na základe návrhu navrhovateľa preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa ustanovenia § 250l a nasl. O.s.p., nariadil vo veci pojednávanie. Po oboznámení sa s celým obsahom spisového materiálu dospel k záveru o nedôvodnosti opravného prostriedku navrhovateľa. Preto napadnuté rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 O.s.p. ako vecne správne v zmysle nasledujúcich záverov potvrdil.

10. Z obsahu administratívneho spisu krajský súd zistil, že navrhovateľ požiadal o zvýšenie invalidného dôchodku v roku 2007. Táto žiadosť bola zamietnutá právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 27. septembra 2007, ktoré bolo predmetom preskúmania súdom a potvrdené Krajským súdom v Košiciach č. k. 2Sd/8/2006-46 zo dňa 04. novembra 2008.

Iné rozhodnutia o nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok, okrem rozhodnutia o každoročnom zákonom zvýšení dôchodku, odporcom vydané neboli.

11. Krajský súd na základe vykonaného dokazovania v súdnom konaní dospel k záveru, že skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa sa dostatočne ozrejmlili. S odkazom na ustanovenia § 12 ods. 1 a odsek 3 písm. a) zák. č. 100/1988 Zb. vymedzil rozhodujúce obdobie, ako aj ozrejmil vznik nároku na čiastočný invalidný dôchodok u navrhovateľa.

12. Čo sa týka nároku na zvyšovanie sumy dôchodku, krajský súd predovšetkým zdôraznil, že zvýšenie dôchodkovej dávky s účinnosťou od roku 1976, kedy podľa názoru navrhovateľa mal menovaný najlepšie zárobky, v tomto konaní toto nie je možné riešiť. Vo veci samej, pokiaľ ide o zvýšenie invalidného dôchodku navrhovateľa, bolo súdmi Slovenskej republiky právoplatne rozhodnuté, preto zvýšenie invalidného dôchodku o percentuálnu časť prislúchajúcu podľa Opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 344/2011 Z.z. za každý kalendárny rok, krajský súd vyhodnotil ako o zákonnú dávku, ktorá sa prispieva každému dôchodcovi rovnako na území Slovenskej republiky.

III.

Odvolanie navrhovateľa/stanoviská

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 21.06.2012 (č.l. 32) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľ vytýkal krajskému súdu, že sa nezaoberal skutočnosťou, že odporkyňa pri vypočítavaní jeho dôchodku porušila zákon, a to konkrétne ustanovenie § 3 ods. 8 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 290/1994 Z.z. Uvedené ustanovenie sa týka špeciálne vylúčenej doby.

Navrhovateľ zdôraznil, že práve zo špeciálne vylúčených dôb mu bol vypočítavaný dôchodok.

14. Takisto navrhovateľ poukázal na to, že odporkyňa nepostupovala správne ani v roku 1997, kedy mu bol odňatý prvý dôchodok, a to bez zmeny jeho zdravotného stavu.

15. Záverom navrhovateľ nenavrhol žiadne procesné riešenie vyvolaného odvolacieho konania.

B)

16. Z vyjadrenia odporkyne zo dňa 19.09.2012 (č.l. 34) vyplýva, že dôvody uvedené navrhovateľom nepovažuje odporkyňa za relevantné. O nároku navrhovateľa na invalidný dôchodok odporkyňa rozhodla právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 01. decembra 2000, ktorým navrhovateľovi podľa § 37 a § 95 zák. č. 100/1988 Zb. uvoľnila výplatu čiastočného invalidného dôchodku od 18. júna 2000 v sume 2.308 Sk mesačne.

17. Pokiaľ navrhovateľ opravným prostriedkom napadol rozhodnutie o zvýšení sumy priznaného invalidného dôchodku odporkyňa poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 1 So/65/95 zo dňa 30. novembra 1995, ktorý bol uverejnený v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky č. 3/1996 pod poradovým číslom 25.

18. Na základe uvedeného preto odporkyňa požadovala ako vecne správny potvrdiť rozsudok napadnutý odvolaním.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 v spoj. s § 250l ods. 2 O.s.p. potvrdil.

20. Najvyšší súd predovšetkým zdôrazňuje, že podstatou súdneho odvolania, ako aj podaného opravného prostriedku, ktorou sa navrhovateľ domáha preskúmania napadnutého rozhodnutia odporkyne, je spor o skutkové zistenia (konkrétne o vyhodnotenie poistných období), ktoré navrhovateľ

svojimi všeobecne formulovanými argumentmi spochybňuje. Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

21. Nakoľko ide o rozhodnutie, ktorým došlo k zmene výplaty dávky z nároku priznaného invalidného dôchodku, Najvyšší súd zdôrazňuje, že iba toto rozhodnutie je predmetom súdneho prieskumu, ktorý nie je možné rozšíriť na predchádzajúce rozhodnutia odporkyne, hoci by s prejednávanou vecou nielen tematicky, ale aj prostredníctvom totožných účastníkov súviseli.

22. Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 250l ods. 2 a § 246c ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

23. Predovšetkým pri svojej rozhodovacej činnosti je Najvyšší súd viazaný doterajšou judikatúrou (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy), a iba pokiaľ nastanú okolnosti, ktoré mu umožnia lege artis sa od nej odchyliť, potom tak s príslušným odôvodnením môže aj vykonať.

24. V prejednávanej veci je nepochybné, že odporkyňa rozhodla o navýšení pôvodne priznanej sumy invalidného dôchodku, avšak navrhovateľ brojí proti základnej argumentácii o priznaní nároku na dávku invalidného dôchodku. Za tejto situácie Najvyšší súd odkazuje na svoj predchádzajúci rozsudok (sp. zn. 1 So/65/95 z 30. novembra 1995), podľa ktorého:

„Pri preskúvaní rozhodnutia orgánu sociálneho zabezpečenia o zvýšení dôchodku podľa predpisov o zvyšovaní dôchodkov (valorizácii) sa súd nezaoberá vecnou správnosťou pôvodného rozhodnutia o dôchodku. Tým nie je dotknuté prípadné konanie a rozhodnutie o zmene výšky už priznaného dôchodku (§ 119 ods. 2, § 95 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.).“

Citovaný právny názor je uplatniteľný aj na rozhodnutia vydané odporkyňou podľa novšieho právneho stavu.

25. V súvislosti s citovaným právnym názorom musí Najvyšší súd poukázať na ust. § 250i ods. 1 veta prvá v spojení s § 250j ods. 2 písm. b) a c) a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorých súdny prieskum rozhodnutia správneho orgánu bude smerovať k jeho zrušeniu iba vtedy, ak skutkový stav, ktorý mohol byť správnym orgánom (tzn. Sociálnou poisťovňou) zistený do vydania rozhodnutia, je v rozpore s obsahom spisov alebo bol zistený nedostatočne. Toto však v prejednávanej veci nenastalo.

Podľa § 250i ods. 1 veta prvá O.s.p. pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Podľa § 250j ods. 2 písm. O.s.p. súd zruší napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie, ak po preskúvaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach žaloby dospel k záveru, že

- b) zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov,
- c) zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci.

26. Na základe týchto skutočností musí Najvyšší súd odmietnuť odvolacie argumenty navrhovateľa ako nedôvodné.

Za súčasnej situácie preto krajský súd správne postupoval, ak označil postup a rozhodnutie odporkyne za vecne správne.

V.

27. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1 So/65/95, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

28. O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p., podľa ktorého neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

29. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava sociálno-poistných vzťahov vychádza z verejnoprávných vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).